

הלכות חנוכה

קיצור שולחן ערוך סימן קל"ט

מלכות יון הרשעה... (סעיף א')

השם מהקיצור:

בבית שני כשמלכה מלכות _____
 גזרו גזרות על _____ ובטלו את דתם
 ולא הניחום לעסק ב _____ וב
 ופשטו ידיהם ב _____ ובבנותיהם,
 ונכנסו ל _____ ופרצו בו _____
 וטמאו את ה _____
 וצר להם לישראל מאד מפניהם
 ולחצום לחץ גדול עד שרחם עליהם
 אבותינו והושיעם מ _____ והצילם.
 וגברו בני _____ הכהנים הגדולים והרגום,
 והושיעו את _____ מידם,
 והעמידו מלך מן ה _____ וחזרה מלכות _____
 יותר ממאתים שנה עד החרבן השני.

באיזה תאריך גברו ישראל על אויביהם וניצחום? _____

מה הם לא מצאו כשנכנסו למקדש? _____

אלא רק _____ שהיה מונח כחותמו של _____

לכמה זמן הספיקה כמות השמן של הפך האחד (ללא הנס)? _____

איזה נס ארע עם השמן? _____

מדוע לאחר שמונה ימים לא היו צריכים יותר לנס הזה? _____

מה תיקנו חכמים שבאותו הדור בגלל הנס שארע?

שיהיו שמונת ה _____ האלו, שמתחילים ב _____ ככסלו

י"א _____ והלל

ומדליקים בהם ה _____ בערב על פתחי הבתים

בכל _____ ולילה ב _____ הלילות

זהירות ואזהרות הנס!

ימי החנוכה"ה... (המשך סעיף א')

איך נקראים ימים אלו? " _____ ". מוש נקראים כך?

חנו _____ - שביום _____ בכסלו חנו מאויביהם. **סיבה א':**

משום שבימים אלו עשו _____ הבית שהצוררים _____ . **סיבה ב':**

מפני שמלאכת ה _____ נגמרה בימים אלו (ועשו חנוכה המשכה) **סיבה ג':**

מה יש להרבות זימין אלו? (המשך סעיף א') _____.

וביחוד ללומדי _____ העניים - להחזיקם, כי ימים אלו מסוגלים

לתקן בהם פגמי _____ (העבירות שעשה) על ידי ה _____.

תענית בימים אלו... (סעיף ב')

מה אסור לעשות בימי החנוכה? _____

אבל ביום שלפניהם וביום שלאחריהם _____ בהספד וב _____.

עשיית מלאכה בזמן שהנרות דולקים... (סעיף ג')

האם ימי חנוכה אסורים במלאכה? _____

אך בזמן שנרות חנוכה דולקים בבית (במשך חצי שעה) נוהגות ה _____ שלא לעשות _____.

מזה הנשים מחמירות יותר מאנשים?

מפני שהגזירה היתה קשה על _____ - שגזרו על הבתולות

סיבה א':

שינשאו תחילה להגמון (לשליט הגוי).

שהנס _____ על ידי _____.

סיבה ב':

מי היתה האשה שעל ידה נעשה הנס? _____

שהכניסה לזימיה אל ה _____ הצורר, והאכילה אולו _____ כדי שיצא

והשקלה אולו _____ והשגכר וחמכה אל _____ והזיאה אולו אירושאים וכששר צאא

ראה שהמלך שלהם _____ - זרחו כולם.

ולכן נוהגים קצת לאכול מאכלי _____ בחנוכה - זכר לנס שנעשה על ידי _____.

סוגי השמנים / הנרות והפתילות... (סעיף ד')

שמים:

אלו שמנים כשרים לנר חנוכה?

איזה שמן מצוה מן המובחר להדליק בו את נרות החנוכה?

כיון שזה צומח אשמן שארץ זו ה _____ זמקדש.

ואם אין מצוי שמן זית איזה שמן יקח?

נרות:

אם מדליק בנרות, איזה נרות יקח? _____ - שאורן זך...

איזה נרות אין לקחת כי הם דולקים כמדורה?

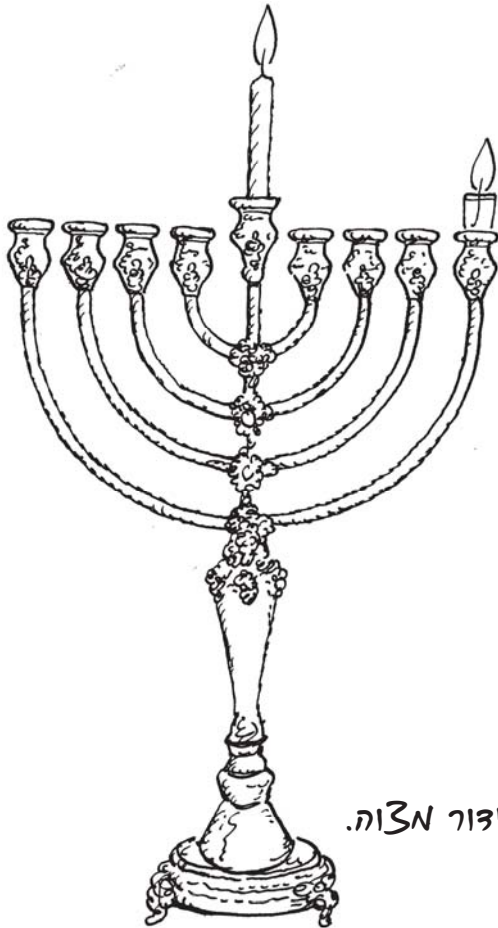
פתילות:

אילו פתילות כשרות לנר חנוכה?

אלו פתילות מצוה מן המובחר להדליק בהם?

האם צריך להחליף כל לילה את הפתילות הישנות לפתילות חדשות? _____, אלא

מנורה מחרם / ממתכת... (סעיף ה')

באיזה נר – (פְּלִי הדלקה) אם הדליק בו לילה אחד

אין מדליקים בו בלילה השני? _____

_____ מצוה?

ולכן איזה מנורה – חנוכיה כדאי שיהיה לכל אדם?

_____ מנורה _____ של איני

ומי שידו משגת (שיש לו ממון לכך) יקנה מנורה של _____ - אהיצור מצוה.

כמה נרות מדליקים... (סעיף ו')

כמה נרות מדליקים המהדרים במצוות?

בלילה הראשון: _____ . בלילה השני: _____

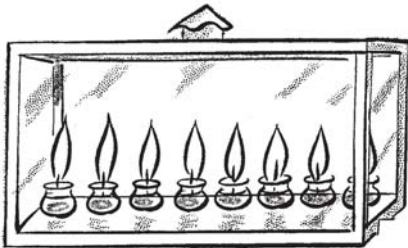
וכך מוסיפים... עד שבליל שמיני מדליק: _____

היכן צריך כל אחד ואחד להיזהר להניח את נרותיו? _____

כדי שיהיה היכר כמה _____ מצאיקים.

באיזה מקום לא ידליק את נרותיו כיון שאין שם היכר שזה נרות חנוכה?

_____

מקום הדלקת הנרות... (סעיף ז')

היכן היו נוהגים להדליק את נרות החנוכה

בזמן המשנה והגמרא?

זפתח הסמוך ל - משום פרסומי _____

ורבים נוהגים לעשות כך

(להדליק בפתח הסמוך לרשות הרבים) במקומות שאפשר.

היכן מדליקים נרות חנוכה אם אי אפשר להדליק בפתח הסמוך לרשות הרבים?

מצויקים ז שהוא זר 12.

או ב _____ הפונה לרשות _____.

או ב _____ הבית.

אם מדליק בפתח ביתו, באיזה צד של הדלת יניח את החנוכיה?

זפתח הסמוך לפתח מצד _____

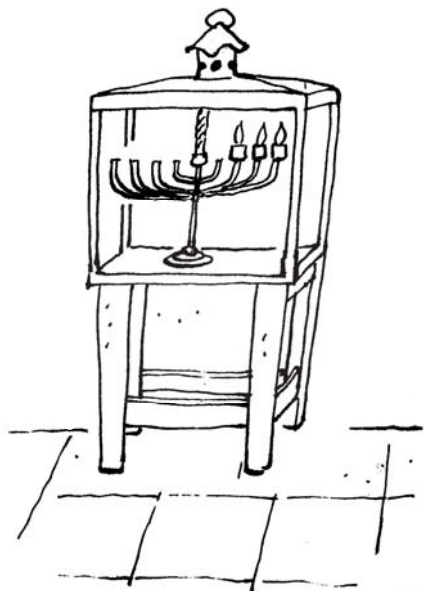
כדי שמימיין אהיה _____ ומשמאל אהיה _____

ונמצא שהוא זז (מוקף) ז _____.

ויותר טוב שיניחנה ב _____ הפתח. (בתוך השטח של המשקוף)

גובה הנחת החנוכיה... (סעיף ח')

באיזה גובה יש מצוה להניח את החנוכיה?

למעלה מ- _____ מהארץ.

ולמטה (ופחות מגובה של) _____

מה הדין אם הניחם בגובה של למעלה מעשרה טפחים? _____

באיזה גובה לא יצא ידי חובה? _____

מדוע? כי בגובה של למעלה מ-20 אמה לא _____

איך צריך להניח הנרות? (סעיף ט')

א. הנרות יהיו בשורה _____ בשווה, לא אחד _____ ואחד _____.

ב. ויהיה _____ בין נר לנר - שלא יתקרבו ה- _____ של זה לזה ויהיה כמו _____.

ובנרות של שווה יהיה הפסק כדי שלא _____ זה מזה ויטיף את השעוה ויתקלקלו.

..... אפ"ך סוגי חנוכיות, צבע רק את הכשרות. ....

זמן הדלקת נרות חנוכה (סעיף י')

זמן הדלקת הנרות הוא מיד ב _____ ה _____ ולא יאוחר...

(ויש הנוהגים להדליק כבר ב _____ החמה)

קודם ההצדקה אסור אשכול _____ ואפילו אסור.

מה כן מותר לעשות לפני ההדלקה? (למי שמדליק בצאת הכוכבים) _____

את מי צריך לקבץ לפני שמדליק את הנרות? _____ - לפרסומי _____

שיעור השמן:

מהי כמות השמן שצריך לשים בחנוכיה?

שיצאנו הנרות אכל הפחול _____

(חצי שעה לאחר צאת הכוכבים גם לנוהגים להדליק מהשקיעה)

בדיעבד, אם לא הדליק מיד בצאת הכוכבים מה דינו?

אבל לאחר שבני ביתו ישנים - ידליק בלא _____ . מדוע?

מה הדין אם אין לו אפשרות להדליק בלילה (כגון שצריך לנסוע מוקדם)?

יכול להצליח _____ ה _____ ולאטל (בערך שעה ורבע קודם צאת הכוכבים)

וצלצ שיהן שמן זכאול כלא שיעצק _____ שעה לאחר צלצא ה _____

ואם אין מספיק שמן שידלקו הנרות חצי שעה לאחר צאת הכוכבים _____

יום ב' של חנוכה

יום א' של חנוכה

ימין

סדר הדלקתם (סעיף י"א)

לפי השולחן ערוך:

בלילה הראשון מדליק נר מצד _____ (שלו)

ובלילה השני מוסיף נר נוסף מצד _____ של הנר של אתמול.

וכך בכל לילה מוסיף כנגד צד שמאל...

איזה נר מדליק ראשון:

את הנר שהוסיף היום מדליק _____ ואחריו פונה לנרות שבצד _____ ומדליקם...

לפי הט"ז והגר"א:

בלילה הראשון מדליק נר מצד שמאל (שלו)

ובלילה השני מוסיף נר נוסף מצד _____ של הנר של אתמול.

שמאל

וכך בכל לילה מוסיף כנגד צד ימין...

יום ב' של חנוכה

יום א' של חנוכה

(לגבי סדר ההדלקה – איזה נר מדליק ראשון)

נחלקים הט"ז והגר"א:

לגר"א: כל יום מתחילים להדליק משמאל לימין.

לט"ז: מתחילים להדליק מהנר שהוסיפו באותו יום

ואחריו פונה לשאר הנרות שבצד שמאל)

ברכות ההדלקה... (סעיף י"ב)

כמה זרכוא מזרכיס זאילה הראשון של חנוכה? _____

(1) ברוך אתה ה' ..... אשר קדשנו במצוותיו וצונו ל_____ נר של _____.

(2) ברוך אתה ה' ..... שעשה _____ לאבותינו ב_____ ההם בזמן ה_____.

(3) ברוך אתה ה' ..... ש_____ וקימנו ו_____ לזמן הזה.

כמה זרכוא מזרכיס זשאר האילוא? _____

(1) _____.

(2) _____.

לאחר שמדליקים את הנר הראשון, מה אומרים בשעה שמדליקים את שאר הנרות?

"ה_____ ה_____..."

מה הגר לא יכול לומר בברכת "שעשה נסים"? "_____"

כי הרי אזול'ו ה'ו _____ ולא יהוצ'ס.

אלא יאמר: "שעשה נסים ל_____..."

ואם אמר "לאבותינו" מה דינו? _____

הדלקה עושה מצווה... (סעיף י"ג)

מה הפירוש "הדלקה עושה מצווה"? שה _____ היא _____.

ולכן **בשעת ההדלקה עצמה** - צריכים הנרות להיות:

(1) **במקומם הראוי** - לא למטה _____ טפחים ולא למעלה _____ אמה.

(2) **כשיעור השמן הראוי** - שיצקו הנרות לכל הפחות _____ שעה מצאה ה _____.

(3) **במקום שאין רוח נושבת** - שהרוח לא תכבה את ה _____.

ואם בשעת ההדלקה הנרות לא היו כהלכה - לא בגובה הראוי, או לא בכמות השמן

הנצרכת, או לא במקום שמור מן הרוח - אזי גם אם סידר זאת לאחר מכן לא _____ ידי

חובה! וחייב לה _____ שוב נרות במקום הראוי ובכמות השמן הנצרכת

- אבל לא צריך ל _____ שוב.

מה הדין אם הסמיך את הנרות במקום שאין הרוח נושבת ואזסוף הם כזו מסיבה כשהיא

(לפני שעברה חצי שעה) האם יצא יצי חוצה הצלקת נרות חנוכה או שצריך להדליק שוב?

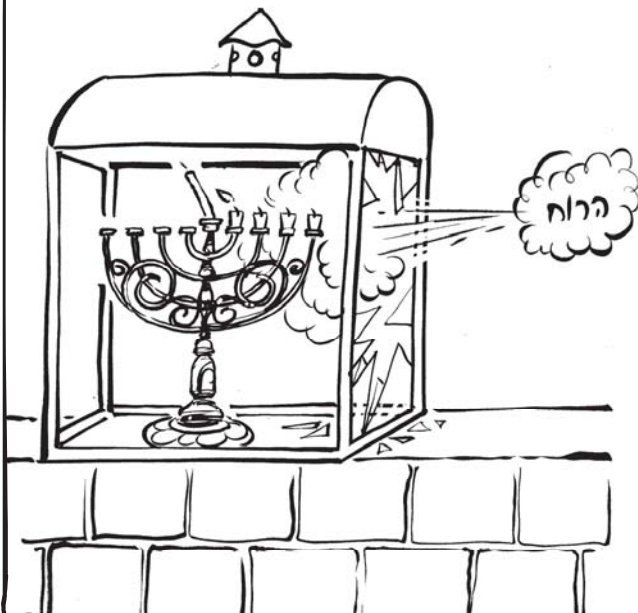
הדין: _____.

אך נוהגים: _____.

נוהגים להחמיר שלא להדליק נר מ _____

(כלומר: לא להשתמש עם נר חנוכה שדולק להדלקת שאר הנרות)

אלא מדליקם מן ה _____ או מנר אחר.

איסור הנאה מנרות חנוכה. (סעיף י"ד)

כל זמן שיש מצוה שהנרות ידלקו (חצי שעה מצאת הכוכבים)

אסור ל_____ מהנרות.

לכן נוהגים להדליק גם "_____" – נר נוסף

כדי שלא ישתמשו בנרות חנוכה - אלא ישתמשו לאור ה_____.

היכן צריך להניח את השמש כדי שיהיה ניכר שהוא לא ממנין (ממספר) הנרות?

_____

הדלקת נרות בבית הכנסת. (סעיף ט"ו)

מדוע מדליקים נרות בבית הכנסת? _____

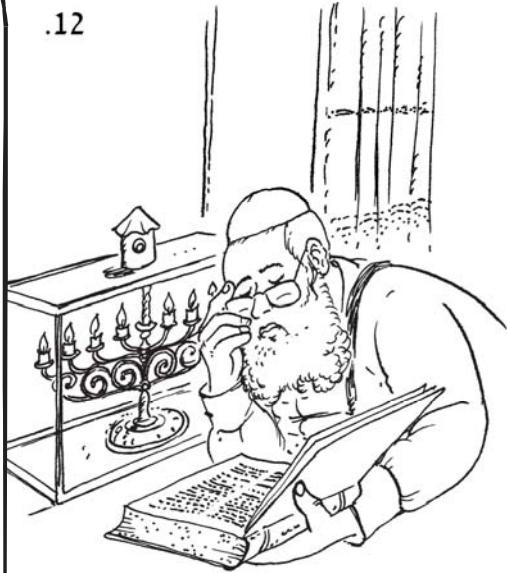
האם מברכים על ההדלקה בבית הכנסת? _____

באיזה צד של בית הכנסת מניחים את הנרות? _____

ומדליקים בין תפילת _____ לתפילת _____.

מדוע האדם שהדליק בבית הכנסת צריך לחזור

ולהדליק בביתו? _____

נשים וקטנים בהדלקת נרות חנוכה. (סעיף ט"ז)

_____ חייבות בנר. _____ מצוה? (כפי שראינו בסעיף ג')

_____ מי עוד חייב להדליק נרות חנוכה?

הדלקת נרות חנוכה בערב שבת. (סעיף י"ז)

בערב שבת קודש - מה מדליקים תחילה, נרות שבת או נרות חנוכה?

תחילה מדליקים: _____ ואחר כך מדליקים: _____.

(כי לא יוכלו להדליק נרות חנוכה אם קודם ידליקו את נרות השבת שהרי האשה מקבלת שבת בהדלקתם...)

ומתפללים תחילה תפילת _____.

כמה שמן צריך לשים כשמדליקים את נרות חנוכה בערב שבת?

שישור שמן שהנרות יצאקו _____ לאחר _____ הכוכז'ס.

כי אם אין מספיק שמן כפי הנצרך - ברכתו היא ברכה ל _____.

אם מדליק בערב שבת **בפתח ביתו** מה צריך לעשות כדי שלא יכבו הנרות (חס וחלילה בשבת)

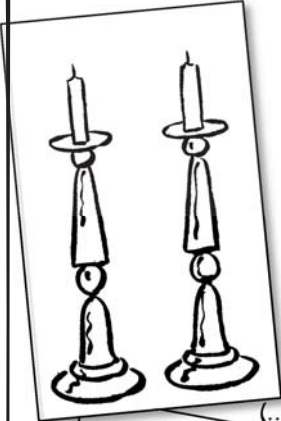
בפתיחת ונעילת הדלת? _____

הדלקת נרות חנוכה במוצאי שבת. (סעיף י"ח)

במוצאי שבת - מה עושים תחילה, הבדלה או הדלקת נרות חנוכה?

תחילה: _____ ואחר כך: _____.

ובבית הכנסת מדליקים קודם שאומרים " _____ "

דין השמן והפתילות שהשתמשו בהם בחנוכה. (סעיף כ')

לאחר חנוכה, מה עושים עם שאריות השמן שנשארו במנורה ועם הפתילות שהשתמשו בהם בהדלקת הנרות? _____

מדוע? כיון שהוקצו _____ - ואסור ל_____ מהס.

"על הניסים" בתפילת שמונה עשרה ובברכת המזון.

(סעיף כ"א וסימן מ"ד סעיף ט"ז)

כל שמונת ימי החנוכה אומרים בתפילת שמונה עשרה ובברכת המזון: "_____"

(בברכת המזון בברכת "הארץ" ובשמונה עשרה בברכת "מודים")

מה הדין אם שכח לומר "על הניסים"?

		שכח לומר "על הניסים" בתפילת שמונה עשרה (סעיף כ"א)
הצ"ן:	האקרה:	
_____	אם נזכר קודם שאמר "ברוך אתה ה'" (בברכת הטוב שמך ולך נאה להודות)	
_____	אם נזכר אחרי שאמר "ברוך אתה ה'"	
ולפני "יהיו לרצון" (בסוף התפילה) יאמר: "הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה... בימי מתתיהו" ... וכו' (משנ"ב)		

הצ"ן:		האקרה:	שכח לומר "על הניסים" בברכת המזון המזון (סימן מ"ד - סעיף ט"ז)
_____		אם נזכר קודם שאמר "בָּרוּךְ אַתָּה ה'..." (בברכת על הארץ ועל המזון)	
_____		אם נזכר אחרי שאמר "בָּרוּךְ אַתָּה ה'..."	
ובתוך "הרחמן" יאמר: "הַרְחֵמֵן הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה... בַּיָּמִי מִתְתִּיָּהוּ" ... וכו'.			

מה עוד אומרים כל ימי החנוכה? (סעיף כ"ב) "_____ השלם"